

Teach: 2112
" 21123
||

הה

3102

בוחינה בדולה ארייה לבחון כל מעמיד במשפטו
גופשו ברקע הפנייה, איזה הוא הרגש הפסול
ההעביר את האדם על דעתו ועל דעתו קונו,
ואיזה הוא הרגש העדין הבהיר דעתו של
אדם ומפנייהו את הויתו קורונית הקלאה הוד
ותפארת.

"Everyone who probes deeply his own nature must assess the feeling of pride, which dimension of it is unworthy and alienates him from himself and from God, and which is refined and broadens the horizons of his mind and reminds him of his spiritual self that abounds in majesty and beauty." (*Midot HaRa'aya*, *Ga'ava*, piska #25)

אם יזכיר את עצמו להפרד מפאוּה זו, לא ד'
שלא יעשה לנפשו שום טובה, עוד ישחו כל
כחותיו הרווחניים, ובחמת עצבות יהה קודר
שחוות, ובדיןתו יחשב שהצורה של הדים
היא קרבת אליהם, בשעה שהיא באמות הרחקה
ונסיגה לאחרו.

"If he should try to detach himself from this pride, not only will he fail to achieve any good for himself, but he will stifle his spiritual powers, and, angry and depressed, he will go about sad and bowed down. It will appear to him that dejection is an expression of nearness to God, whereas it is, in truth, a form of alienation and turning away from Him." (Ibid.)

דעת

אפקת שחרירות

יולת ראייה (לקוטים)

בשעה שהארם לא הגיע עדין לשלים מועלתו ישם בו עוד כמה כחות רעים, שצורך לכטוטם ולכטוףם. אבל כאשר יבא אל החכלה של ידיעת ד' באמת ירגיש בעצמו, כי ע"י הוספת העבודה מתגדלים ומתרברים כל כחות גפהו, מארח שהחפכו לטוב. כי בעצם נש האדם טובה היא, וראותה להוסיף אמן וחוק, והרעות שבת איןין כי אם מקריות של חשתת הגות. וכאשר כבר נצח ותהר את המקרים הרי כל מה שהוא מוסיף אמן וזה מוסף טובה.

22. Joseph (is) a
fruitful son,
A fruitful son by a
fountain;

22 בָּן פְּרַחַת יוֹסֵף
בָּן פְּרַחַת עַלְיָן

יַסְף בָּן פְּרַחַת עַלְיָן עַזִּים וְאֶל פְּקֻדֵּי עַלְיָן
עַזִּים אֶלְאֶל עַלְיָן עַזִּים

(1)

ב' א' ג' כ' כ' כ' כ'

"Joseph is a fruitful vine, a fruitful vine by a fountain [alei ayin]; its branches run over the wall" (Genesis 49:22). Do not read it as alei ayin; but rather, read it as olei ayin, who rise above the eye and the evil eye has no dominion over him.

טח, 15-17

ויחי

(2)

16. the angel who
hath redeemed
me
from all evil,
bless the lads;
and let my name be
named in them,
and the name of my
fathers
Abraham and Isaac;
and let them grow
into a multitude
in the midst of the
earth.

16 הַמֶּלֶךְ הַנָּאֵל
אָתְּ
מִפְלְרָעָן
יְבָרֵךְ אֶת־הַגָּעָרִים
וַיִּקְרָא בָּהֶם
שָׁמֵר
וּשְׁם אָבָרִי
אֶבְרָהָם וַיַּצְחַק
וַיִּקְרַע לְבָב
בְּקָרְבַּ הָאָרֶץ:

ב' א' ג' כ' כ' כ'

Rabbi Yosei, son of

Rabbi Hanina, said: Derive it from here, from what is stated in Jacob's blessing of Joseph's sons: "And let them grow like fish into a multitude in the midst of the earth" (Genesis 48:16): Just as fish in the sea are covered by water and the evil eye has no dominion over them as they cannot be seen, so too the offspring of Joseph, the evil eye has no dominion over them.

ר' אברהם יצחק הכהן קוק, עין א'יה, ברכות, ט:סב

או ימצא האדם את מטרתו בחיים ישר בעולמו הפנימי, ונפשו תדבק ביראת יוצרה ואהבתו, שהוא חופש חרדי בطن ע"י נר אליהם נשמה או תהיה הנפש רומה הרבה יותר, מאותה המדרגה הפהותה של תלית מרכז חייה רק על פי המבט של עולם החיצוני והשפעה של זולתו, שמהה באים רוב הקלקולים הנהוגים בחיים המורגים, גם יהי' כל כבוד נפשו פנימה. ומתוך שימצא את האושר האמתי ומנוחת נפשו בעולמו הפנימי, לא יהי' משועבד להשפעה החיצונה של הכרויות הסובבות אותו, לשום את מבטיחן מרכזו לחיו ודרךיו,

ודרךיו,

ב' א' ג' כ' כ'

(3)

ר' יוחנן היה רגיל דהוה קא אַוְיל
ויתיב אַשְׁרִי דְּטַבְּלָה, אמר: יְהִי סְלָלָן
בְּנָתִים יְהוּאָל אַוְיָן שְׁבִילָה מְסֻתְּבָלָן
בָּי, וְהַנִּזְהָר לְזָה וְזָעָם דְּשָׁפֵרִי בְּרוּתָן.
אַבְרָהָם לְהָרְבָּה: לְאָקָא מְסֻפְּרִי מַר
בְּעִינָא בְּשָׁא? אַמְרָר לְהָרָב: אָנָא מְרוּעָא
דְּיַוְסָפָק קא אַחֲרָא, וְלָא שְׁלָטָא בְּהָ
עַיְנָא בְּשָׁא, דְּכַתְּבָ: בָּן פְּרַחַת יוֹסֵף
בָּן פְּרַחַת עַלְיָן, וְאַמְרָר רְבִי אַבְרָהָם:
אֶל פְּקֻדֵּי עַלְיָן אֶל עַלְיָן.

Similarly, the Gemara relates that Rabbi Yohanan was accustomed to go and sit at the gates of the women's immersion sites. Rabbi Yohanan, who was known for his extraordinary good looks, explained this and said: When the daughters of Israel emerge from their immersion, they will look at me, and will have children as beautiful as I. The Sages asked him: Master, do you not fear the evil eye? He said to them: I descend from the seed of Joseph over whom the evil eye has no dominion, as it is written: "Joseph is a bountiful vine, a bountiful vine on a spring [alei ayin]" (Genesis 49:22). "Ayin" can mean both "spring" and "eye." And Rabbi Abbahu said a homiletic interpretation: Do not read it alei ayin, rather olei ayin, above the eye; they transcend the influence of the evil eye.

• גוֹלֵל וַיְקַח־לָל אֶת־בָּלָל־אֱלֹה וַיִּבְקַר אָקְטָם בְּלֹנוּ נִימָן
 • אִיש־בְּחָרָן לְקַרְאַת רָעָה וְאֶת־הָאָכָר לְאֶת־בָּקָר: וְעַד
 • תְּעִיט עַל־תְּפִגְגִּים וַיְשַׁב אָקְטָם אֶת־בָּקָר: וְיָחִיל שְׁלָשָׁל בְּבוֹא
 • וְמְרַדְמָה גְּפַלָּה עַל־אָקְטָם וְהַגָּה אִמְתָּה חִשְׁבָּה גְּרַלָּה
 • נְפַלָּת עַלְיוֹ: וַיֹּאמֶר לְאָקְטָם לְעַל־תְּלַע־בִּירְגָּר וְיַהְיָה וּרְעָלָל
 • בָּאָרֶץ לְאֶלְעָלָם וְעַקְרָבָם וְעַנוּ אָקְטָם אַרְכָּעָמָה שָׁהָה
 • וְגַם אֶת־תְּנִזְנִי אֲשֶׁר יַעֲבֹר בָּנָן אַנְכִּי וְאַחֲרִיכִּי יַצָּא
 • שְׁבָרֶשׁ בְּרוֹלָה: וְאִמְתָּה תְּבֹא אֶל־אַבְתָּחָר בְּשָׁלוֹם

44

שיר המעלות, בשוב יהוה אֶת-שִׁבְתֵּת צִיּוֹן הַיּוֹם בְּחִלְמִים:

אוֹ יִמְלָא שְׁחֹק פִּינוּ וְלְשׂוֹנְנוּ רָנָה
אוֹ יִאמְרוּ בָּגָזִים הַגְּדִיל יְהוָה לְעֵשָׂות עִם־אֱלֹהָה:

Then were our mouths filled with laughter,
and our tongues with songs of joy.
Then was it said among the nations,
"The LORD has done great things for them."

ברכות דף לא 131

פרק חמישיו

אין עומדים

הַיּוֹם בְּחִלְמִים

עין איה

הַגְּדִיל דִּי לְעֵשָׂות וְגֹוּ". השחוק מורה, כשהוא במלואו, שכבר הושגה התכליות כולה. והאדם ראוי שישכיל כי אין שלימתו נגמרת כ"א כאשר תשתלם האנושיות כולה ע"י ישראל בגבורתן, כשהсталא הארץ דעת את ד". וצריך שתתהי המטרה הגדולה הזאת מושרשת עמוק בכל כ"א מישראל עד שירגישי שכ"ז שלא השתלהמה האנושיות כולה אין שמחתו שלימה, ובזה יהיה אדם המעלה שכל מעשייו יהיו לכונה האמיתית שהיא דעת ד". אמרו על ר"ל, שמיימי לא מלא שחוק פיו מכפי שמעה מריו"ח רבו. לעצור השחוק אין בכלל אדם היכולת לשעתה, אמונם החינוך בזה הוא שייחו דעתו ומדתו מוכנות לו לשלים שלא י מלא שחוק פיו, מפני שירגישי תמיד חסרונו ע"י חסרונו האנושי הכללי שעוד לא השתלם, וממילא יעבד בכלacho להשיג זהות התכליות. ע"כ הוא שבך גדור על ר"ל איך הי מהיר שփועל הדעה האמיתית על תוכנותו, שתיכף מכி שמעה מריו"ח רב", נמן דעתו לה, ופעל על טבעו שלא י מלא שחוק, מצד הרשות התכליות הגדולה בדעתו ושלימות היוצאה מזה.

טו. אדרוי"ח משום רשב"י אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעזה", שנאמר "אוֹ יִמְלָא שְׁחֹק פִּינוּ כֵּי אֹז יִאמְרוּ בְּגָזִים

הַיּוֹם בְּחִלְמִים ۸:

לְאָלָה הַבָּנוּ צָרִיכִים לְקַרְאָה קְרִיאָה גְּדוֹלָה, לְהֹזִיעָם מִהְרָרִי צִיּוֹן עַצְקָם, שָׁהָם חַיִים גְּדוֹלִים וְשָׁרֶב עַז וְתְּעִצּוּמֹת בִּקְדָם, שָׁהָם הַגָּם מַכְשָׁרִים לְפָלֶשׁ בְּתִיבּוֹת מִפְּקָרָה שֶׁל תּוֹרָה, מִתּוֹרָת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל מִמְשָׁ, שְׁתַחַר וְתַאֲרֵ אֶת כָּל הַעוֹלָם בְּלֹו בְּכָבְדָה.

We must summon these scholars in the Land of Israel and proclaim to them, from the very heights of Zion: you are living a life of greatness! You are endowed with immense strength and power. You have the ability to forge new pathways in the source of Torah, in the true Torah of the Land of Israel, which will once again illuminate the entire world in its glory.

44

Rise up, rise,
 For you have fierce power;
 You have spiritual wings,
 Wings of majestic eagles.
 Do not deny them,
 Lest they deny you;
 Seek them out,
 And they will be readily apparent.

עליה למעלה עלה
 כי כח עז לך
 יש לך כנפי רוח
 כנפי נשרים אכזריים
 אל תכחש בהם
 פנו יכחשו לך
 דרך אנים
 וימצא לך מיד

Orot ha-Kodesh, 1:83-84.